

SIŁA I ZDROWIE

Dodatek tygodniowy „Słowa Pomorskiego”

Tańce narodowe a wychowanie fizyczne.

Nieco o tańcach. — Geneza tańca. — Tańce u starożytnych Greków, Hotentotów, plemion Indyjskich. — Tańce u Rzymian. — Tańce u pogańskich Słowian; na dworach szlacheckich i „kolegialach rycerskich”. — Tańce narodowe w programie szkół szwedzkich i Stanów Zjednoczonych A. Półn. — Próby tworzenia nowego tańca polskiego.

We wszystkich stadiach rozwoju kulturalnego człowieka — obserwujemy różnego rodzaju zabawy jak: gry, igrzyska, sporty oraz tańce. Wszystkie tego rodzaju zabawy z postępem czasu ulegają różnego rodzaju ewolucjom, a tembardziej tańce — ten ponętny ąrodek edukacji zarówno człowieka starożytnego jak i dzisiejszego, stojącego chociażby na najwyższych stopniach cywilizacji.

W chwili obecnej, kiedy zastraszająca manja różnego rodzaju kreacji choreograficznych, zdążając za modą zachodnio-europejską przez zapożyczenie inowacji tanecznych od czarownicokórnych, od czekoladowych Malajczyków czy też „cowboyów amerykańskich” — chce pogrząć nasze tańce narodowe, ten tradycyjny skarb rodzimej kultury polskiej — nie od rzeczy będzie i na łamach prasę tę rzecz poruszyć.

Jaką jest geneza tańca?

Pytanie takie winno ogół interesować, a w szczególności rodziców i wychowawców wogóle, ponieważ tańce najwyraźniej umieścić wypada w fizycznej części metod wychowawczych.

Jedni przypisują pochodzenie tego rodzaju zabawy, jaką jest tańce — nadmiarowi energii nagromadzonej w organizmie ludzkim, która w formie tańca szuka ujścia. Nie jest to bynajmniej regułą, ponieważ widzi się dosyć często osobników, którzy tańcząc „do upadłego”. Psycholog w przeciwstawieniu do fizjologa — znajduje przyczynę tańca, spowodowaną wrodzonym i po części nabytym popędem, wzgl impulsem płciowym. Tego rodzaju rozumowania o charakterze fizjologicznym i psychologicznym nie wyczerpują jednak zagadnienia w zupełności. Wyszedszy z pierwotnego stadium — tańce dostaje się u człowieka rychno pod wpływ i opiekę pożądanego czynnika — tradycji i dlatego celem wykrycia mniéwa faktów, dotyczących tańca, musimy zajrzeć do etnologii i nauk historycznych.

Powinni uczeni dowodzić, że nie innego tylko obrzędy należy uważać jako stadium, poprzedzające pojawienie się tańca, podobnie jak wiele innych zabaw tradycyjnych. W wyszukaniu stadium obrzędowego tańców nie napotykalmy na wielkie trudności, ponieważ np. u Greków starożytnych był tańce związany ściśle z religją, stanowiąc obok muzyki i śpiewu formę kultu religijnego oraz — co jest bardzo ważne — był sztuką, podobnie jak poezja, rzeźba, malarstwo. Grecy starożytni mieli wielkie zamiłowanie do sztuki, uważając tańce ja-

ko czynnik wychowawczy i dlatego ujęli tańce w pewne określone formy. Pawien uczony dowodził, że zabawa, czyli w tym wypadku tańce rozwinięły się w obrzęd i jako przykład podaje obrzędowy tańce Hotentotów przy świetle księżycy i na jego cześć, któremu oddawano się w noc jaaną chłodną pod wpływem wczesnej wiosny. Ponieważ tańce ten odbywał się regularnie w określonej porze roku poczęto go uważać z czasem jako niezbędny i w ten sposób tańce rozwinięły się w obrzęd. Ściśle związany z obrzędami religijnymi miały też tańce w przeróżnych odmianach wóród plemion Indyjskich Ameryki Północnej, lecz cechą wspólnych tych tańców było to, że odbywały się — w przeciwstawieniu do naszych klasycznych zadymlonych nieraz sal balowych — na wolnym powietrzu i brak im było charakteru zmysłowego jak dzisiaj przy tańczeniu parami. Tańce te dzieliły się u wspomnianych plemion na osobne postacie uprawiane przez mężczyzn i inne przez kobiety. Również w Grecji umowano się w czasie „chora!” (płga ze śpiewem na cześć bogów) tylko za ręce a nie w ten sposób, jak dzisiaj. Trzeba też dodać jeszcze, że tańce był w Grecji starożytnie tworem artystycznym, a mając za pewnikó opiekę ze strony jednej z dieuściętu mus — „Terpsychoy”, stał się sztuką piękną, równorzędną poezji i muzyce. Postawy i ruchy w „orchestryce” greckiej, przedstawione na rysunkach waz greckich z piętego wieku przed Chrystusem, nie jako przemawiają do duszy widza, malując stan duszy tańczącego, wyobrażając miłość — nienawiść — radość — rozpacz itp.

Przeglądając się bliżej rysunkom na wazach starogreckich dochodzimy do przekonania, że Grecy uprawiali kilka odmian tańców, a mianowicie: tańce wojenne, religijne, okolicznościowe w czasie uroczystości publicznych oraz tańce o charakterze prywatnym, które tańczono na weselach, pogrzebach, urodzinach dziecka oraz na bankietach.

Rzymianie również uprawiali tańce, podobnie jak Grecy, lecz Rzymianie pozbawieni na ogół zmysłu artystycznego uważali tańce tylko jako rozrywkę, podobnie jak w dzisiejszych czasach u nas — Tańce u Rzymian był pozbawiony wartości wychowawczych i służył głównie do zabawiania gości, wykonywany przez zawodowych tancerzy. Ogół Rzymian miał bardzo mało zrozumienia dla tańca — jako sztuki, a świadkami podobnego zjawiska jesteśmy i my dzisiaj.

Zamiłowanie do muzyki i tańca, zwane w dawnym języku „gędbą” i pęsamí, jest również cechą naszych przodków, którzy uprawiali wspomniane pęgy okolicznościowe w czasie uroczystości religijnych, rodzinnych czy plemiennych. Obraz korowodów z pieśniami i pęgami pogańskich Słowian podaje nam nasz Kochanowski w Sobótce: „... tam wódzyczne pęgy s ukłony, tam cenar, tam i goniony”. Przedewszystkiem u ludu kryje się do dzisiaj jeszcze dużo korowodów ze śpiewami z czasów pogańskich. Dużo pęgów włościańskich dostało się

do pańskich salonów, a w czasie wojen ze Szwedami nasza „polka” przyjęła się w Szwecji pod nazwą „polakun”. Nasza szlachta przez długie lata dawała pierwszeństwo w salonach chodzonemu tańcowi polskiemu — „polonezowi”, pełnemu wdzięku i gracji, broniąc dostępu wkradającym się cudziemu tańcom obcym. Co za piękny i godny nasładowania przykład dla nas! Wypada nadmienić, że jeszcze w wiekach średnich taniec był w Polsce uważany jako specjalnie „kunszt” szlachecki, obok jazdy konnej, robienia broni i strzelania, a tzn. akademie czy „kolejeria” rycerskie w cłgu 16-go do 18-go stulecia uwzględniali w programie wychowawczym również tańce narodowe. Jako główne ćwiczenie młodzieży szlacheckiej.

Uratowanie tych pięknych rozrywek młodzieży — tańców narodowych jest świętym obowiązkiem naszego szkolnictwa przede wszystkim. Idąc śladem naszych przodków i za wzorem dzisiejszej Szwecji i innych narodów współczesnych winniśmy tańce narodowe włączyć do programu wychowania fizycznego. Oto w Szwecji dostają się stare tańce narodowe szwedzkie najpierw pod opiekę pedagogów, a inicjatywę do tego dał już w latach 70-tych prof. uniwersytetu w Upsali, nazwiskiem Frithjof Holmgren. Ruch ten z profesorów przeniósł się na studentów, którzy zrzeszyli się w specjalne „kółka tańców narodowych”. Kilka lat później ruch ten znalazł pomoc w postaci wspaniałego muzeum krajoznawczego w parku Skansen w Sztokholmie. W tym ślicznym położonym parku, pod gołym niebem popisują się w każdą niedzielę wieczorem przy świetle pochodni i dźwiękach muzyki chłopskiej tańcami różnych prowincji szwedzkiej niezliczone pary włościac w barwnych kostiumach narodowych — Dalszą pracę dobrze zapoczątkowaną w tym kierunku prowadzi odpowiednio przygotowani wychowawcy fizyczni w szkołach.

Drugi przykład pod tym względem dały Stany Zjednoczone Ameryki Północnej włączając tańce wszystkich narodów do programu szkolnego, oprócz tańców polskich. Tu winę ponoszą sami Polacy, którzy tańców swoich nie znają. Mimowolnie przychodzi mi na myśl słowa: „Cudze chwalimy — swego nie znamy. — Sami nie wiemy co posiadamy”. —

Trzymamy się pod tym względem najodporniej, ponieważ ciągle chwytamy obce pomysły, a zapominamy o tem, że posiadamy stosunkowo bogatą kopalnię własnych motywów tanecznych, odpowiadających nam swolitym rytmem i melodjami wybitnie mazowieckimi. Nasze tańce narodowe, uszlachetnione na dworach średnio-wiecznych pozbawione są nieestetycznej synkopowej plastyki, ruchów murzyńsko-amerykańskich kreacji choreograficznych — są pełne życia i wrodzonego nam Polakom temperamentu. Francuscy baletmiistrzowie opierają swoje tańce na starofrancuskich motywach, węgierscy milują swego „czardaśca” a czyż my, Polacy, nie możemy pomyśleć o jakimś modnym tańcu? Nasze tańce góralskie mają dużą wartość ćwiczebną i powinny być wprowadzone do salonów. Wymagają one tylko zewnętrznej ozdoby i uszlachetnienia, ponieważ góral za dużo rękę rusza przy tańcu i wzrok ma przeważnie zwrócony na stopy.

Pracę w tym kierunku z powodzeniem zapoczątkowano już w Polsce a inicjatywę dał Uniwersytet Poznański a raczej uniwersyteckie Studium Wych. Fizycznego przed 3 laty. Tutaj włączone tańce narodowe do programu studjów, a studenci i krusielki wychowania fizycznego oraz słuchacze

innych wydziałów U. P. korzystają z lekcji tańców narodowych, udzielanych przez baletmiistrza miejscowej opery. Myśl i inicjatywa dyrektora wspomnianego Studium spotkała się z wielkiem zainteresowaniem wśród młodzieży akademickiej. Między ta po ukończeniu studjów — kontynuować będzie pracę w tym kierunku po wszystkich zakątkach kraju, czy to w szkolnictwie, czy też w życiu towarzyskiem.

Również z wielkiem uranieniem należy powitać pracę około tworzenia nowego tańca polskiego w Instytucie tanecznym Nowotarskich w Krakowie. Nowy nasz tańiec przypomina naszą starą polkę, skombinowaną z krokami poloneza i motywami z dziarskiego krakowiaka.

Więcej zrozumienia i zainteresowania należałoby się naszym tańcom narodowym ze strony społeczeństwa. Idźmy za przykładem naszych przodków, odgrzebnij tradycyjny skarb rodzimej kultury polskiej — pług naszych obców, które w oczach naszych bezpowrotnie zanikają.

J. Filasak.

Kurs inform. w. f. w Pelplinie

dla ka. ks. Patronów Katol. S. M. P.

Ze młodzieżą naszą z zapalem garnie się do wych. fizycznego i sportu wszyscy wiemy o tem. Jedyne braki zrozumienia do tej sprawy u osób starszych, duchownych i świeckich hamuje nieraz dotkliwie poczynywania i tej dziedzinie tej władz, którym powierzono pieczę nad wychowaniem fizycznym narodu.

By temu zaradzić urządza Katol. Związek Młod. Polskiej na diecezję chełmińską łącznie z kursem pracy społecznej w dniach od 19 do 21 bm informacyjny kurs wych. fizycz., połączony z praktycznymi pokazami w Seminarjum Duchownym w Pelplinie. Związek postanowił tą drogą zaznajomić z działem tej pracy Duchowieństwo, znane ze swej owoce i ofiarnej pracy na niwie apolnej. Każdż — patron jakiegóż Stowarzyszenia po zaznajomieniu się dokładnie z nowym działem tej szlachetnej pracy nad młodzieżą stanie się o wiele gorętszym propagatorem tej idei ku Chwale Bożej, a na pożytek Narodu i Państwa.

W programie przewidziano 6 godzin zajęć dziennie teoretycznych i praktycznych. Program kursu dostosowano ściśle do warunków miejscowych kursu.

Na prelegentów kursu powołano p. kapitana Niteckiego, oficera przysp. wojsk. na powiat kartuski oraz p. Filasaka, instruktora wych. fizycz. Związku, pełniącego obecnie funkcję wychowawcy fizycznego w gimnazjum w Kartuzach.

Dzięki przychyłności, jaką okazał ks. biskup dz. Okoniewski, który program kursu osobliście aprobowal i polecił ogłosić w „Ogłoszeniu Kościelnym” — usilne starania Związku zostały uwieńczone pomyślnym rezultatem. Również Państwowy Urząd Wych. Fizycz. w Warszawie bardzo się zainteresował pierwszym tego rodzaju kursem w Polsce i udzielił poważnej subwencji pieniężnej na ten cel, a Dyrekcja Kolei Państwowych w Gdańsku udzieliła 66 procentów kolejojeje w drodze powrotnej. Wogóle zainteresowanie dotychczasowe kursem wielkie, czego dowodem jest wielka ilość zgłoszeń. —

Święto żołnierza „błękitnego” w Chełmży.

W niedzielę 2 bm. placówka Związku Hallerczyków w Chełmży urządziła święto „Żołnierza Błękitnego”, w połączeniu z programem sportowo-wojakowskim.

Na uroczystość tę przybyli placówki zamieszłowe m. in. i placówki Toruń wraz z drużyną Błękitna, która stała się „bohaterem dnia”.

Zgodnie z programem o godz. 8.30 zabrały się przy „Konkordji” placówki i drużyny „błękitne” fab i miejscowe organizacje. Z miejscowych udział brał: Placówka Związku Hallerczyków Chełmża wraz z drużyną Błękitna, Bractwo Strzeleckie, Powstańcy i Wojacy, Związek Podoficerów Rezerwy, Barczere, Ochotnicza Straż Pożarna, Młodzież Katolicka.

W zwartych szeregach wyruszone na solenne nabożeństwo do fary. Po skończeniu modłów, udano się zpowrotem do ogrodu, deflując zarazem przed władzami.

Po obiedzie podczas którego wygłoszono szereg toastów odbyły się zawody.

1) Marz indywidualny dla P. W. 13 i pół km. o nagrody osobiste. 2) Bieg naprzelaj dla drużyn Błękitnych o nagrody na dystansie 3000 mtr. nagrody indywidualne. 3) Mece pliki nożnej drużyn Błękitnych.

Po zawodach o godz. 15 nastąpiła zbiórka „Hallerczyków” i towarzyszy P. W. w ogrodzie „Konkordja”. poczem udano się na przemarsz przez miasto. Po marzu odbył się koncert w ogrodzie i zabawa z urozmaicheniami.

O godz. 17 nastąpiło rozdanie nagród indywidualnych zwycięsom przez prezesa Zw. Hall. Chor. Pom. por. rezerwy St. Palaszewskiego, i nagrodę w postaci dużego złotego zetonu za marz indywidualny P. W. Chełmża i Drużyna Błękitna Toruń; Łysomica — Chełmża — Bolesław Podaszewski (Drużyna Błękitna Toruń), czas 1 godz. 9 min. 11 miejsce zajął Chełmża (Powstańcy i Wojacy), czas 1 g. 17 min., III-cie Toruń — Edwin Krakowski (Druż. Bl.) czas 1 g. 18 min. — zetonu brązowa.

Równocześnie przestrzeń 13 i pół km. przebiegł w kompletnym mundurze drużynowym, w czasie 48 m. Leon Polakiewicz Toruń (Druż. Błk.), zdobywając wielki złoty medal i pochwałę.

Bieg naprzelaj 3000 mtr. (Grzywna—Chełmża): 1 nagrodę Toruń — Maksymilian Kojtko (Dr. Bl.) i złoty zeton i upominek 2 nagrodę — Toruń — Bronisław Polakiewicz (Dr. Bl.) srebrny medal i upominek 3 nagrodę Chełmża (Zw. Podof. Rez.).

Jak z powyższego widać, „Błękitni Żołnierze” chlubnie biją się o świętowość i z radością w sercu patrzą na owoc swojej pracy i barwy Torunia jeszcze nieraz odkryją wawrynami.

„Słowo jest srebrem a milczenie złotem”. — Milcz i pracuj a dojdziez do celu.

Strzelanie o nagrody

Tow. Powst. i Woj. „Straż” w Toruniu.

Jak rok rocznie — tak i tego roku odbyło się w niedzielę 18 bm. „Święto strzeleckie” na zakończenie tegorocznych ćwiczeń w ściełam kole towarzyskiem Strzelanie odbyło się za strzelniczy wojskowej Bol Chrobrego Udział przedpoborowców był minimalny, natomiast starel druhowie stawili się dość licznie. Ogółem strzelano około 100 druhów. Wyniki były następujące:

O mistrzostwo towarzyszy: Jan Potemski — mistrz, Tadeusz Garstecki — I rycerz, Józef Rogozłowski — II rycerz.

Strzelanie na 200 i 300 mtr. (pozycja dowolna bez podpórki): 1) Jan Lewandowski III. — 35 pkt. i 43 pkt. — razem 78 pkt., 2) Jan Grzella — 39 p. i 36 p. — raz. 75 pkt., 3) Konrad Andruszkiewicz — 40 p. i 34 p. — raz. 74 p., 4) Wacław Kolodziejki — 39 p. i 35 p. — raz. 74 p., 5) Józef Rogozłowski — 30 p. i 42 p. — raz. 72 p., 6) Marjan Łopiński — 28 p. i 41 p. — raz. 69 p., 7) Jan Przepióra — 34 p. i 35 p. — raz. 67 p., 8) Teofil Szarafiński — 25 p. i 38 p. — raz. 66 p., 9) Stanisław Falkowski — 28 p. i 38 p. — raz. 63 p., 10) Jan Potemski — 29 p. i 33 p. — razem 62 p., 11) Stanisław Wysocki — 35 p. i 26 p. — raz. 61 p., 12) Maksymilian Barański — 34 p. i 25 p. — raz. 59 p., 13) Jan Lewandowski I. — 25 p. i 32 p. — raz. 57 p., 14) Franciszek Tomaszewski — 28 p. i 26 p. — raz. 56 p., 15) Władysław Dąbrowski — 23 p. i 31 p. — raz. 54 p., 16) Franciszek Słowiński — 11 p. i 35 p. — raz. 46 p., 17) Gustaw Lemka — 23 p. i 21 p. — raz. 44 p., 18) Tadeusz Garstecki — 24 p. i 18 p. p. — razem 43 punktów.

Starel druhowie ponad 35 lat na 100 i 200 mtr.: 1) Franciszek Zieliński — 35 p. i 32 p. — razem 67 pkt., 2) Mateusz Neumann — 49 p. i 15 p. — razem 64 pkt., 3) Julian Grzyntński — 35 p. i 29 p. — raz. 64 p., 4) Julian Zieliński — 43 p. i 0 p. — raz. 43 p., 5) Antoni Lewandowski 8 p. i 14 p. — raz. 22 p.

Rezultaty nagrodharzo dobre. W niedzielę 16 b. m. o godz. 20 zebrali się wszyscy druhowie w lokalu p. Zielińskiej przy ul. Chełmińskiej na pogawędkę, podczas której drh. przez Skrypczak rozdał nagrody w postaci użytecznych przedmiotów, zachęcając tem samem do zapisywania się na członków.

„Ćwicz oko i dlonie — w Ojczyzny obronie” — to hasło powinno zawsze nam przywierać, tem więcej młodzieży.

Naslem „Wolność” zakończył dh. przez swe krótkie ale treściwe przemówienie. Pochem porawędzono jeszcze chwilkę przy kufelku piwa.

„Wolność!”.

Święto obwodowe p. w. 63 p. p.

W sobotę 22 i w niedzielę 23 9. br. odbędzie się w Toruniu na stadionie wojskowym „Święto przysposob wojak obwodu 63 p. p.”

Program:

Na program złoży się: 1) Pielcobj wojskowy, 2) Zawody lekkoatletyczne, 3) Zawody strzeleckie.

W sobotę 22 9. w godzinach od 8 do 12 odbędzie się zawody eliminacyjne dla zawodników z miasta.

W godzinach od 14 do 18: a) Obwodowe zawody strzeleckie dla zawodników z miasta i powiatu, b) Dwa wyczyny z piccioboju (strzelanie 100 mtr i bieg 800 mtr).

W godzinach od 19 do 20,30: Uroczysty capstryż po ulicach Torunia.

W niedzielę 23 9 w godzinach od 8,30 do 10,30: Nabożeństwo i deflada, od 14,30 do 18: a) Finaly zawodów lekkoatletycznych, b) dalsze wyczyny a piccioboju. Od 18 do 18,30 rozdanie nagród i zakończenie święta.

(Cenne nagrody, wystawione u jublera p. Majchrowicza (ul. Kr. Jadwigi) ofiarowane przez pp. dowódcę 63 p. p., dr Jacobsona, p. Majchrowicza, burmistrza Webera i Komitety W. F. i P. W. Miejski i Powiatowy, oprócz tego dr. Jacobson ofiarował 10 mundurów dla Powst. i Wojaków).

Do społeczeństwa.

W dniu 22 i 23 bm na stadionie wojskowym odbędą się zawody wojskowo-sportowe, urządzone przez Komitet W. F. i P. W. 63 p. P. W dniu tym zbierze się młodzież z Torunia i powiatu.

Sprawne wywiczenie młodzieży przed obowiązkową służbą wojskową ułatwia poważniejsze wykonanie tej służby a także może przyczynić się do redukcji wojska, przez co i budżet państwa zostanie zmniejszony, ponieważ młodzież będzie już tak wyćwiczona, że będzie mogła stanąć od razu, jako wyborowy i karny żołnierz w obronie granic Rzeczypospolitej. Lecz by zachęcić tak samą młodzież jak i jej wychowawców do jeszcze intensywniejszej pracy, koniecznym jest poparcie całego społeczeństwa. Apelujemy więc do wszystkich mieszkańców Torunia i powiatu, którym zależy na zdrowiu wychowanków, o tłumne przybycie na stadion w dniu zawodów w najbliższą sobotę i niedzielę.

Kronika sportowa.

PIŁKA NOŻNA.

Polonia — Warszawianka 3:3 (3:0). W niedzielę na boisku Polonia rozegrany został mecz o mistrzostwo Ligi pomiędzy Polonią i Warszawianką, zakończony już po raz drugi w tym sezonie nierozegraną. Warszawianka do przerwy grała słabo i w tym okresie Polonia uzyskuje aż 3 bramki. Po pauzie Warszawianka atakuje energicznie i zachęcona pleką bramkę zdobyła przez Korngolda, stałe zagraża bramce Polonii i wyrównywa, przyczem w ostatnich minutach nie wyżykuje rzutu karnego, który mógłby zapewnić jej zwycięstwo. Bramki dla Polonii zdobyli Alaszewski, Ratka i samobójcza, dla Warszawianki Korngold 2 i Hausselbusch Sędziował p. Rutkowski. Widzów około 3 tysięcy.

Lwów, 16. 8. Wisła — Czarni 3:2 (1:1). Wynik remisowy bardziej odpowiadał przebiegowi gry, która była równorzędna. Bramki dla Wisły zdobyli Reyman III, Kowalski i Balcer, dla Czarnych obla Nastula. Sędziował p. A. Kowalski z Lublina.

Kraków, 16. 8. Cracovia — Pogoń 3:1 (1:1). Mecz żywy i interesujący, przyczem do przerwy całkowitą przewagę miała Cracovia, po pauzie natomiast Pogoń. Bramki dla Cracovii zdobyli Kubiański, Sperling i Kaluża, dla Pogoni Hanke z wolnego. Sędziował p. Marczewski z Łodzi.

Tabela ligowa przedstawia się obecnie jak następująco: 1) Warta, 20 gier, 30 pkt. stów. bramek 43:24, 2) Wisła — 27 pkt. at. bramki 61:25, 3) Cracovia, 27 pkt. at. bramki 44:29, 4) Legia 26 pkt. at. bramki 55:30, 5) IFK 26 pkt. at. br. 48:35, 6) Pogoń 26 pkt. at. br. 51:44, 7) Polonia, pkt. 24 at. br. 50:41, 8) Czarni 21 pkt. at. br. 38:47, 9) Warszawianka 18 pkt. at. br. 83:36, 10) Ruch 17 pkt. at. br. 28:32, 11) LKS 12 pkt. at. br. 35:44, 12) Hasmonea, 11 pkt. at. br. 35:53, 13) TKS 10 pkt. at. br. 37:69, 14) Śląsk 4 pkt. at. br. 14:47. Na 10 miejscu znajdują się Turyści 17 pkt. at. br. 37:40, a nie Ruch.

LKS. bije Wartę 6:0 (4:0). Łódź, 18. 9. W program uroczystości jubileuszowych LKS. wchodzący mecz towarzyski Warta—LKS. zakończył się wysokim zwycięstwem LKS, mimo że Warta grała w pełnym składzie. Do sukcesu przyczyniła się przede wszystkim dobra gra obrony LKS, która nie dopuszczała przeciwnika pod bramkę Bramki dla LKS. zdobyli Aldek 3, Moskal 2 i Król. Sędziował p. Ra-

kowski. Gra prowadzona była fair i w czysto towarzyskim nastroju (Uw. W poniedziałk. n-rze „Śl. Pom.” za PAT-em mylnie podaliśmy, że był to mecz ligowy).

Regulamin Odznaki Sportowej P. Z. L. A.

1. Odznakę otrzymać może każdy obywatel polski nieposiadający czci, nieuprawiający sportu zawodowo, który osiągnie wyniki nie niższe wymienionych.

2. Dla zdobycia odznaki konieczne jest osiągnięcie granicy w jednej konkurencji w każdej z grup.

3. Odznakę dzieli się na stopnie i kategorie. Stopnie są następujące: odznaka brązowa, srebrna i złota. Kategorie: a) dla chłopców od lat 15—17. b) dla mężczyzn od lat 18 w zwyt. c) dla kobiet od lat 17 wzwyt.

4. Prawo noszenia odznaki brązowej otrzymuje się przez osiągnięcie następujących granic w ciągu jednego roku kalendarzowego.

A) w kategorii chłopców: a) biegi: 1) 60 m. — 8,8 s., 2) 300 m. — 55 s., 3) 1500 m. — 5 min. 40 sek., 4) 3000 m. — 13 m., 5) chód 2 km. — 12 m. 30 s., 6) chód 5 km. — 37 min.

b) skoki: wdał — 4 m., wzwyt — 120 m.
c) rzuty (oburącz): kula 5 kg. — 12 m., dysk 1 kg. — 38 m.

B) w kategorii mężczyzn: a) biegi: 1) 100 m. — 13 s., 2) 400 m. — 65 s., 3) 1500 m. — 5 m. 15 sek., 4) 5000 m. — 22 m., 5) 10000 m. — 50 m. 6) 20 tys. mtr. — 2 godz., 7) chód 10 km. — 1 godz. 10 min., 8) chód 20 km. — 2 godz. 40 minut.

b) skoki: wdał — 450 m., wzwyt — 130 m., trójczok — 9 mtr.

c) rzuty (oburącz): kula — 14 m., dysk — 40 m., oszczep — 50 mtr.

C) w kategorii kobiet: a) biegi: 1) 60 m. — 10 s., 2) 150 m. — 30 s., 3) 500 m. — 2 m. 20 sek., 4) 1000 m. — 5 m. 10 s.

b) skoki: 1) wdał — 3 m., 2) wzwyt — 1 m., c) rzuty (oburącz): 1) kula (4 kg.) — 11 m., 2) dysk (1 kg.) — 32 m., 3) oszczep (900 gr.) — 38 m.

5. Prawo noszenia odznaki srebrnej otrzymuje się, osiągnięciem w ciągu 4 lat (niekoniecznie kolejnych) prawo noszenia odznaki brązowej.

Prawo noszenia odznaki złotej otrzymuje się: a) przez osiągnięcie w ciągu ośmiu niekoniecznie kolejnych lat prawa noszenia odznaki brązowej; b) przez osiągnięcie przepisanych dla odznaki brązowej granic w wieku lat 32 lub więcej. Dla mężczyzn dopuszczalne jest zaliczenie odznaki brązowej, zdobytej uprzednio w kategorii chłopców, do liczby lat koniecznej do uzyskania odznaki wyższego stopnia.

Ukazał się numer 1 pisma Ilustrowanego „Start”. Niska cena — 50 groszy numer, w pruneracii 2,40 za kwartał tj. za 6 numerów — bogata i żywa treść, czyni je przystępnym, dla każdego wieku i stanu. Związek Lotników Polskich dobrze zrobił, wypuszczając w świat pismo lotnicze zupełnie porzwanione nudnej „fachowości”, a mogące dostarczyć miłej i pozytywnej rozrywki — Adres Administracji: Poznań, Stary Rynek 95/96